

Olycksutredning Svegsdammen 2008-09-02

Datum och tid för olyckan: 2008-09-02 kl. 10:30

Plats för olyckan: Svegsdammen vid dammluckan till kraftstationen.

Typ av olycka: Utsläpp av farligt ämne.

Insatsrapport nr: 675821

Undersökningen gjord av: SES

Misstag vid servicearbete orsakade utsläpp av hydraulolja i Ljusnan

Bakgrundsbeskrivning

Fortum Generation genomför under sommaren servicearbeten på Svegsdammen. För att genomföra åtgärder på lyftkolvorna till dammluckorna har [redacted] anlitas. Kontaktpersoner på plats för Fortum var vid olyckstillfället NN.

Händelseförlopp

I ett moment när dammluckans kolv skulle skiljas från cylindern gjordes ett misstag och hydrauloljan som fanns i röret strömmade ut. Flera uppgifter förekom om mängden olja som skulle finnas i cylindern, men det rör sig om mellan 100-200 liter. Läckaget skedde vid en fläns och orsakade en momentan dusch som spred olja över dammen och intagsbyggnadens tak. Därefter flödade resterande olja ner efter kolven, och med den vinkel som kolven i det läget stod i ses det som osannolikt att den oljan har kunnat komma i vattnet. Enligt ritningarna har den oljan istället hamnat i en sänka i kraftstationskroppen. Det var inte möjligt vid tillfället att komma in i det utrymmet för att undersöka hur mycket olja som kommit den vägen.

Genast när Ledningscentralen fick vetskap om det inträffade stängdes de luckor som var öppna och förblev stängda tills räddningsledaren gav klartecken att öppna igen, vilket skedde kl. 15:45.

Fortums egen personal fick hantera den olja som fanns uppe på dammen med hjälp av absorptionsmedel (zugol). Räddningstjänsten inriktade sig på att förhindra ytterligare spridning i vattnet. En sugande läns blev utlagd 450 meter nedströms dammen. Länsen nådde ca. 130 meter ut i älven. Med hjälp av två båtar drogs länsen uppströms för att suga upp de rester av oljan som kunde ses på ytan. Resterna kunde därefter sugas upp av en slambil som rekvirerats av Fortums personal. Det bedöms omöjligt att beräkna hur många liter som kommit i vattnet och hur mycket som har omhändertagits. Efter att räddningstjänsten avslutats kunde man vissa stunder se små skimrande speglar av oljefilm, och vid överlämnandet till Fortum Generation blev en av de efterföljande åtgärderna att hålla uppsikt på om det uppstår någon ansamling av olja längs stränderna.

Räddningsledaren hade under dagen kontakt med miljöinspektör NN vid Härjedalens kommun, Länsstyrelsens TIB NN och Miljörestvärdesledare NN.

Överlämning skedde till Fortum Generations representant vid Driftcentralen, NN. Fortum Generation ska kolla av stränderna för att se om det finns spår av olja. Dom ska vidare sköta saneringen som återstår på dammkroppen och i byggnaden. Fortum Generation ska se till att länsen förs bort och destrueras.

Förslag till åtgärder

I det här fallet saknade entreprenören kunskap om hur kolven och cylindern var monterade. För att undvika olyckor av detta slag bör dammägarna tillhandahålla monteringsanvisningar till sin utrustning.

Bilagor

Ritning av kraftverksbygget.

Foton finns under I:\Räddningstjänsten\Sveg\Utsläpp av farligt ämne